

Fetální alkoholový syndrom (FAS)

- = soubor tělesných a mentálních vývojových vad plodu způsobených konzumací alkoholu v těhotenství

**Autoři: Zdeňka Sobotková, Lucie Skalická, Jan Svašek,
Michal Smolko, Veronika Sovková, Lukáš Socha**

Klinický popis projevů

- **Růstová retardace plodu – hypotrofie, nepospívání**
- **Typická kraniofaciální dysmorfie – mikrocefalie, hypoplastická maxilla, plochá střední část obličeje, vyhlazené philtrum, tenký horní ret**
- **Poškození CNS – mentální retardace, kognitivní poruchy, poruchy chování**
- **Další přidružení abnormality – vývojové vady srdce (30%), plic, ledvin (10%), oční vady, vady končetin**
- **Abstinenční příznaky po narození**

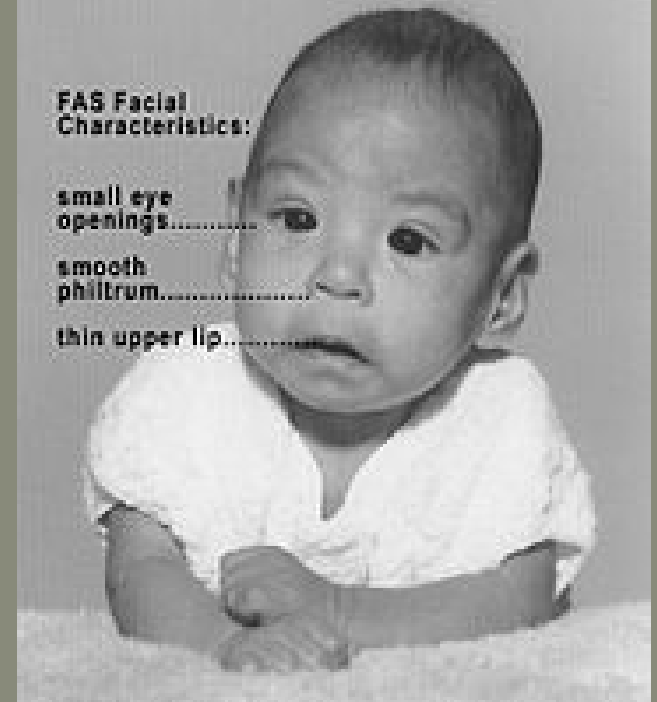
Baby with Fetal Alcohol Syndrome

FAS Facial Characteristics:

small eye openings.....

smooth philtrum.....

thin upper lip.....

Zdroje obrázků:

<http://ec.cotot.com/fetalni-alkoholovy-syndrom>,

http://www.wikiskripta.eu/index.php/Fet%C3%A1ln%C3%AD_alkoholov%C3%BD_syndrom

Příčina:

- **vrozená vývojová vada způsobená etylalkoholem – prokázaný teratogen**
- **Vznik možný po celou dobu těhotenství – opakovaný i jednorázový příjem etylalkoholu – bezpečné množství alkoholu není známo!**
- **dědičnost onemocnění - žádná**

Mateřské rizikové faktory pro rozvoj FAS

- **Kouření, drogy, alkoholová závislost, nízký socioekonomický statut, nezaměstnanost, deprese, nízké sebevědomí, sexuální dysfunkce, svobodná matka, historie alkoholismu v rodině nebo u partnera, společnost tolerantní k alkoholu**

Prevalence

- **0,2 – 1,5 z 1000 živě narozených dětí**
- **Nejčastější příčina poruchy intelektu v západním světě**

Prenatální vyšetření

- Kauzální neexistuje, pouze může být odhaleno nespecifické zpomalení růstu a hypotrofie plodu, případně srdeční nebo ledvinná vada.
- O konzumaci alkoholu svědčí pozitivní biochemické vyšetření matky:
 - Test alkoholu v krvi/dechu (omezeno krátkou dobou positivity)
 - Stanovení FAEE (fatty acids ethyl esters) – v krvi až 24 hod poté, co klesne hladina EtOH na nulu, ve vlasech ještě mnohonásobně více
 - Ethylglukosiduronát (EtG) přetrvává až 5 dní
 - Fosfatidylethanol (PEth) přetrvává až 3 týdny
 - CDT (carbohydrate-deficient transferrin, bezsacharidový transferrin) molekula transferrinu obsahuje 4-6 sialových kys. Chronický abusus alkoholu narušuje glykosylaci transferrinu, vzniká CDT = formy transferrinu s 0-2 sial. kys. Zvýšená hodnota CDT = marker vydatného požívání EtOH během uplynulých 4 týdnů (kontrola abstinence u léčených ethyliků)

Možnosti léčby, prevence

- **Bez kauzální terapie!**
- **Pouze symptomatická tp. (chirurgie)**
- **Prevence: nepít alkohol během gravidity, vyšetření ke snížení opakovaného výskytu onemocnění v rodině (prenatálně nebo před těhotenstvím)**

Etické otázky

- **Je možné označovat požívání alkoholu v těhotenství jako zneužívání dětí?**
- **Jak edukovat ženy v problematice požívání alkoholu v graviditě?**
- **Jak nakládat s dětmi s FAS?**

Zdroje:

- www.medscape.cz
- http://www.vrozene-vady.cz/vrozene-vady/index.php?co=fetalni_alkoholovy_syndrom
- <http://www.priznaky-projevy.cz/psychiatrie-sexuologie/fetalni-alkoho>
- <http://emedicine.medscape.com/article/974016-overviewlovy-syndrom-fas-priznaky-projevy-symptomy>
- <http://pubs.niaaa.nih.gov/publications/arh341/15-26.htm>
- <http://pubs.niaaa.nih.gov/publications/arh25-3/159-167.htm>